

התורה המקורבים

קו המקורבים: 077-31-40-331

בס"ד גליון נו' פרשת נח ה'תש"פ

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר המערכת

חדשות המקורבים

מתחדשים

בגליון המחודש שלפנינו נפתח במדור מתחדשים בסקור היולת רבינו הקדוש שנערכה ע"י ארגון 'הקבצו' נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור התורה הזמנית - עומק ההכנה בתורת רבינו הקדוש ב'הליכה עם תורה' - תורה ז; לאחר מכן נעבור למדור חדש לבית ולמשפחה עם מאמר מדהים על נקודת הקשר הנפלאה עם השי"ת שאנו זוכים בה ע"י רביה"ק; נמשיך במדור הבחיר שער ברסלב המאיר את עינינו במשנת ברסלב, והפעם: היחס לצדיקים שאינם חסידי ברסלב; נשמח בקטע נוסף במדור מתחדשים; ונחתום עם שו"ת ברסלב - בשאלות המתעוררות לשבים מעיר הגעגועים - אומן.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון.

אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום הודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה!!!

העורך

היולת רבינו הקדוש

בחג הסוכות התקיימה היולת רבינו הקדוש ז"ע לרגל 211 שנים לפטירתו. ההיולת נערכה ברוב פאר בסוכה רחבה בירושלים עיר הקודש. האנשים שהספיקו להתעדכן על קיום ההיולת באו בשמחה מרחבי הארץ - להתעלות ולהוג בצוותא את מצוות השמחה שבחג יחד עם ההיולת של רבינו.

את האירוע פתחו בתפילת מנחה. לאחר מכן ישבו לסעודת חג. לאחר כמה שירים פתח בשיחה נפלאה הרב רבי ישראל מאיר גלינסקי שליט"א לאחר מכן התקיים פנאל בהשתתפות הרב י"מ גלינסקי יחד עם אחיו הרב אריה גלינסקי שליט"א בנושא - השווה והשונה בין ליטא לברסלב. לאחר מכן זכינו לשיחת הרה"ח ר' יהודה דייטש שחזק ושימח את הציבור בדבריו הנלהבים. ריקודים לכבוד החג לא נעדרו.

נציין למי שלא זכה להשתתף שניתן לשמוע את הקולות בקו המקורבים בשלוחה: 31. שמעו ותחי נפשכם!

אנו תקווה שהארגון הנפלא יפיק עוד אירועים והתוועדויות במשך כל השנה הבעל"ט!

שו"ת ברסלב ❖❖ עמוד 12	מתחדשים (המשך) ❖❖ עמוד 11	שער ברסלב ❖❖ עמוד 8	התורה הזמנית ❖❖ עמוד 3	פשט ופנימיות ❖❖ עמוד 2
--------------------------------	------------------------------------	------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

מדור חדש: לבית ולמשפחה ❖❖ עמוד 5

השיעורים הקבועים

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מבשרי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, ובשבת/רומח היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת נח ולשבוע פרשת לך

יום	חדש חשוון	ה'תש"פ	מסכת ה'תש"פ	מסכת ה'תש"פ	מסכת ה'תש"פ	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי חלק ז	העמוד היומי
ז	ד	ג	תמב, ה-ז	קיד	קצג	קצג	קצג	צג
א	ה	ד	תמב, ז-ט	קיד	קצד	קצד	קצד	צד
ב	ו	ה	תמב, י-יא	קטו	קצה	קצה	קצה	צד
ג	ז	ו	תמב, יב-יג	קטז	קצו	קצו	קצו	צה
ד	ח	ז	תמב, יד	קטז	קצז	קצז	קצז	צה
ה	ט	ח	תמב, טו	קטז	קצח	קצח	קצח	צה
ו	י	ט	תמב, טז	קטז	קצט	קצט	קצט	צה

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

~ איש צדיק ~

ומשום כך היה לו לקרב את כל דורו להשם יתברך, וגם להתפלל עליהם ולהצילם מן המבול. אלא שהוא לא עשה כך, ולכן לא זכה שייחשב כל דורו לתולדותיו, אלא רק בניו ממש שהם 'שם חם ויפת'. ועל פי מתפרש הכתוב כך: הפסוק מתחיל ואומר 'אלה תולדות נח' וכוונתו לשלשת בניו המבוארים בפסוק שלאחריו, וכתב לשון 'אלה' למעט שרק שלשה אלו ולא יותר.

והיינו שבכדי לבאר תיבת 'אלה' ממשיך הפסוק ומפרט 'נח איש צדיק וכו', ומשום כך היה ראוי להיות שכל הדור הם תולדותיו, ובכל זאת אינו כן אלא רק שלשה אלו.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן

וכן מבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן סז): "אלה תולדות נח, אלה הם התולדות והבנים של הצדיק, כי דע, שכל הדורות כלם נמשכין מן הצדיק שהוא הראש, בחינת ראש בית".

ונבאר העניין למעשה, על פי המבואר שם ובעוד מקומות, והוא אחד מיסודות פנימיות התורה – המבואר בפירוש בדברי הוזה"ק והאר"ז, וביותר בספרי החסידות, ומרומז בכמה וכמה מקומות בדברי הו"ל בגמרא ומדרשים.

* * *

בפסוק נאמר 'צדיק יסוד עולם', כלומר הצדיק אינו אחד מתוך עם ישראל, ש'הצליח' והתקדם יותר מכולם. אלא כל מהותו הוא עניין אחר לגמרי. והיינו שכשברא השם יתברך את העולם, ברא יחד עמו 'צדיקים', שהם היסוד שעליו עומד העולם – על ידם נמשך השפע לעולם, ועל ידם יגיע העולם לתיקונו.

יסוד העניין מבואר בדברי הו"ל (בראשית רבה ה,ג, רות רבה ב,ג) שהקב"ה נתייעץ עם נפשותיהם של צדיקים אם לברוא את העולם. וביאור העניין שהרי ידוע שהמלאכים קטרגו על בריאת האדם ואמרו 'אל ייברא שכולו שקר וכולו קטטה' אבל הצדיקים לקחו על עצמם ערבות להביא את האדם וכל העולם לתיקונו.

וכך, יחד עם בריאת העולם והאדם – נברא בעולם כח של 'צדיק', שהוא השורש של כל העולם, וכולם הם תולדותיו. ותפקידו הוא הן להדריך וללמד את בני האדם באיזה דרך ללכת, ולהאיר בהם כח ועצות איך להתנהג בדרך הראויה. והן – כאשר לא התנהגו כהוגן – לפעול עליהם רחמים, ולהביאם אל תיקונם.

והצדיק הראשון שהיה בעולם – היה נח [ואמנם היו צדיקים גם לפניו, כמו הנוד ומתושלח – אבל לא היו בגדר 'צדיק יסוד עולם' שבכוחם לתקן את העולם, כמבואר ברמב"ן]. והיה בכוחו ובתפקידו לתקן את כל הדור – להדריכם בדרך המוטב, ולעורר עליהם רחמים. והוא לא עשה כן, ולכן נקרא 'רעיא שטיא', כמובא בהו"ל וכוזה"ק.

ולכן נשמטו נתגלגלה במשה רבינו, שכלל בתוכו ששים ריבוא נשמות ישראל כמובא באר"ז, והוא אכן היה הרועה הנאמן של

שתי הפרשיות הראשונות שבתורה – כוללים בתוכם זמן ארוך מאוד של יותר מאלפיים שנה [לעומת כל שאר הפרשיות שכולם יחד עוסקים בתקופה של כחמש מאות שנה בסך הכל].

העניין מובן על פי דברי הו"ל שהילקו את ששת אלפי שנות קיום העולם לשלשה חלקים: אלפיים תוהו, אלפיים תורה, אלפיים ימות המשיח. אם כן, האלפיים הראשונים שהם 'תהו' אין צורך להאריך ולהרחיב בהם, ואינם משמשים אלא כהקדמה לאלפיים שאחריהם שהם 'תורה', המתחילים מלידת אברהם אבינו.

נמצא אם כן, שפרשת בראשית הוא 'פתיחה' והקדמה' לשאר התורה – ובו מבואר באריכות עניין בריאת העולם, וכל השאר בקיצור. ואחר כך בלידת אברהם מתחיל סדר התורה 'למעשה', ובאמצע נמצא פרשת נח שהוא ה'צוואר' המקשר בין ה'הקדמה' לבין ה'למעשה'.

וכפי שנראה להלן, אכן בפרשת נח מתגלה יסוד שמקשר בין ה'הקדמה' לבין ה'למעשה'. והיסוד – הוא כח הצדיק, וכפי שיתבאר במאמר שלפנינו.

* * *

הפסוק הראשון שבו פותח הפרשה – תמוה מאוד. תחילת הפסוק הוא 'אלה תולדות נח', ותחת להמשיך ולפרט מי הם תולדות נח, ממשיך הפסוק ומדבר על נח בעצמו 'נח איש צדיק וכו', ורק בפסוק שלאחריו כתוב 'זיולד נח שלשה בנים' ומפרט את תולדותיו, כשאין לכאורה שום שייכות בין הפתיחה 'אלה תולדות נח' לבין ההמשך 'זיולד נח שלשה בנים'.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בדרך פשט ביאר רש"י "הואיל והזכירו סיפר בשבחו", ולפי זה נמצא שהמשך 'נח איש צדיק' אינו פירוש 'אלה תולדות נח', אלא נכתב בדרך אגב. אמנם מוסיף לפרש בדרך אגדה "עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים", ולפי זה נמצא ש'נח איש צדיק' הוא פירוש 'אלה תולדות נח'.

הרמב"ן מוסיף ומבאר, שהטעם שנצרך להזכיר 'נח איש צדיק' הוא בכדי לספר הטעם שראוי להינצל מן המבול, שזה עיקר הפרשה, ובדרך אגב סיפר גם על תולדותיו, שאף הם ראויים להינצל מן המבול בזכותו. נמצא שעיקר הפסוק הוא לספר בשבחו של נח, ורק בקשר לזה סיפר גם על תולדותיו

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים הקדוש, ועל דרך זה בספר 'קדושת לוי' – מתבאר יותר העניין, ובדרך דרש. לדבריהם, התולדות האמיתיים של נח היה צריך להיות כל הדור, וזאת משום ש'נח איש צדיק', והצדיק הוא 'יסוד עולם' – שכל העולם הם תולדותיו, ויש לו אחריות עליהם, ויש בידו כח לתקנם ולהצילם.

ישראל "כאשר ישא האומן את היונק" – הוא הוציא אותם ממצרים, הביא להם את התורה, הדריך אותם בדרך הישרה. וכשנפלו – מפר נפשו עליהם להמשיך עליהם רחמים ולתקנם, ואמר 'זאם אין – מחני נא', כלומר, אם אין בכוחי לתקנם, אם כן מה יש לי לעשות בעולם, הרי זהו תפקידי. ונבתיבות אלו מרומז שהוא הגלגול של נח, כי 'מחני' אותיות 'מי נח'.

וכך הוא בכל דור, שמלבד האנשים הכשרים והתלמידי חכמים שיש בעם ישראל – יש בכל דור 'צדיק' שהוא יסוד העולם, היינו שעל ידו נמשכים כל ההשפעות לעולם [כמו משה רבינו שעל ידו נמשך המן והבאר והענין], והוא זה שכולל כל נשמות ישראל, ותפקידו לעורר עליהם רחמים שיגיעו כל אחד למקומו הראוי. וכמו שביקש משה רבינו קודם הסתלקותו "יפקוד ה' אלוקי הרוחות איש על העדה".

וכמוכן שיש בזה הרבה דרגות; יש צדיקים שכוללים בתוכם רק כמה נשמות, שהם אלו שצריכים להיות תחתם – לקבל מהם את

ההדרכה הנכונה, ולקבל דרכם את ההשפעה הגשמית והרוחנית. יש כאלו שיש תחתם הרבה נשמות [וכמו שאמר רבינו מוהר"ן מברסלב על בעל התניא שהוא 'שר האלף', כי יש תחתיו אלף נשמות], וכך יש הרבה הרבה דרגות ובחינות. ויש את הצדיקים המופלגים שהם 'נשמת משה' וכוללים תחתם כל נשמות ישראל, והם באים אחת לכמה דורות, [כמבואר כל זה בפירוש בדברי הוזה"ק והאר"ז], וסוד ה' ליראיו.

ונפקא מינא למעשה – להאמין שיש כח בעולם שנקרא 'צדיק'. וממילא אין מוטל על האדם להסתדר לבדו בעבודת ה', אלא לחפש את הצדיקים בכדי לקבל מהם הארה לנשמתו וגם הדרכה נכונה למעשה, ויחד עם זאת צריך לדעת שלכל נפילה יש תקוה, ולכל מכשול יש תיקון – בכח ובזכות הצדיקים שמוסרים נפשם עבור נשמות ישראל, ובפרט למי שמומך עליהם.

התורה הזמנית

הליכה עם תורה של רבנו

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ז'

הערת מערכת: חבורת 'תמימי דרך' העולמית אוהזים כעת בתורה יד'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

חם שם ויפת

הנה יסוד העניין שעי" מצוות ציצית ניצולים מעצת הנחש מתבאר בדברי רביז"ל על פי פסוק מפרשת השבוע, וכמבואר בלשון רבינו ז"ל [באות ד] 'ודע, שעל ידי מצות ציצית האדם נצול מעצת הנחש, מנשואין של רשע, מבהינת נאוף, כי ציצית שמירה לנאוף; פמוכא בתקונים (תקון יח): 'ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שקם שניהם' (פראשית ט) זה בהינת ציצית. 'וערות אביהם לא ראו' כי ציצית מכסה על ערוין. אבל הם, דהוא יצר הרע, דמחמם גופה דבר נש בעברה, הוא ארור, כמו שפתיב (שם): 'ארור פגען', כמו שפתיב (שם) ג: 'ארור אתה מפל הבהמה'. והשמלה הינו ציצית, הוא שמירה מעצת הנחש, מזהמת הנחש'.

ומבואר שזה היה ההבדל בין שם ויפת לחם, ששם ויפת היו דבקים במצוות ציצית, ועי"ז היו דבקים בעצת הצדיקים, שזה בחי' עצת נח שהיה צדיק תמים בדורו, ולמודו ממנו את הדרך של שמירת הברית, ולעומת זאת חם הלך אחר עצת הנחש ופגם בכחי' ציצית, ומחמת זה עצמו נכנס לבחי' ארור שהוא בחי' הנחש שהוא ארור.

דור המבול

וממילא מובן על פי זה שכל הטאם של דור המבול היה בעניין זה שלא הלכו בעצת הצדיקים, שהם נח ובניו הצדיקים, אלא אדרבא הלכו בעצת רשעים שהוא היפך קדושת הברית, שעי"ז באו לכל החטאים, וע"כ בארץ ישראל לא ירד מבול כי שם הוא מקום האמונה, מקום התפילה, ושם לא היה שליטה לעצת הנחש, וע"כ לא היה שם מי המבול [אלא שהרשעים שבאותו דור פגמו בכחי' ארץ ישראל וע"כ היו בבחי' ח"ל ושלט בהם המבול].

צא מן התבה

והנה בתיבה היה בחי' של ארץ ישראל ששם היה הארת האמונה בשלימות, ולא היה שום שליטה לעצת הנחש, אבל השי"ת אמר לנח

"צא מן התיבה", כי רצון השי"ת הוא שהתיקון של האמונה יבוא דייקא מתוך בלבולים של עצת הנחש [שזה בחי' מה שההכרח שתיקון התפילה יהיה מתוך הגלות], ועל דרך זה מבאר מוהר"ן על פי תורה ו' בליקוטי הלכות הלכות שבת הלכה ז אות סט] 'כי יציאתו מן התבה זה בהינת ונפיק, שעל ידי שהסתיר עצמו בהתבה עד שנמתק הדין הקשה של דר המבול, כמו שפתיב, ויזכר אלקים את נח וכו' על ידי זה רחם השם יתברך על עולמו וצוהו לצאת מן התבה שזה בהינת ונפיק חנ"ל. ועל בן פתיב, הוצא מן התבה, וקרין, היצא. ופרש רש"י, אמר להם שייצאו, ואם לא ירצו הוציאם בעל פרחם. מוכן מזה שלא רצו ברצונם לצאת מן התבה. וזה רמז על כל מה שפתיבנו בענין זה, שבודאי מי שרוצה לשוב היה מרצה שיניחוהו לישב תמיד בבית המדרש במקום קדוש ולעסוק בתורה ותפלה, אבל השם יתברך רוצה בקיום העולם ומסבב עם האדם שמתברך פמה פעמים לצאת מהבית המדרש לעסוק בצרכי הגוף ופרנסה וכו' שכל זה בהינת ונפיק, וזה קשה על האדם מאד, כי יודע שפשיצא לחוץ הוא בסכנה גדולה, אבל לא סגי בלא הכי. שזהו בהינת מה שפתיב התבה לא רצו לצאת מהתבה כי אם בגזרת השם יתברך שאמר להם לצאת, כי השם יתברך רוצה שהאדם יעבד אותו בזה העולם דיקא, שהוא בכללו בהינת ונפיק בנגד העולמות הקדושים העולמות העליונים, ועל בן גם בזה העולם ההכרח שתהיה עבודתו בהינת עיל ונפיק דיקא וכנ"ל, וזהו ג"כ ענין הנ"ל המבואר בתורה זו.

קרבות ביציאת נח מהתבה

ועל כן כשיצא נח הקריב קרבנות, כי הבין שיעקר הנהת רוח של השי"ת הוא דייקא מה שעולה האתערותא דלתתא מלמטה, מתוך מצב של גלות שמתגבר עצת הנחש, ומשם מתגבר האדם באתערותא דלתתא, זה בחי' הקרבנות שהם בחי' בהמיות והאדם מקריב את זה דייקא להשי"ת.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

ועקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת נסים, אינו אלא בארץ ישראל, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "שכן ארץ ורעה אמונה", ושם עקר עליות התפלות כמו שכתוב (בראשית כ"ח): "וזה שער השמים" (שם ט"ז), ובשביל זה כשפגם אברהם "במה אדע", וזכה פגם בירשת ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה היה גלות מצרים, ודוקא יעקב ובניו ירדו מצרים, כי הם בחינת שנים עשר נסקחות התפלה, והוריד אותם בגלות.

ומצרים הוא הפוך הנסים, כמו שכתוב (שמות י"ד): "ומצרים נסים לקראתו", שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את פני", וכל הגלויות מכונים בשם מצרים על שם שהם מצרים לישראל (כ"ר ט"ז), ובשפוגמין באמונה, בתפלה, בארץ ישראל הוא יורד לגלות.

[הביאורים שלפנינו הם המשך הביאורים על הקטע הנ"ל שהובאו בשבוע שעבר]

צריך להאמין שבכח התפילה לעשות נסים

והנה כללות העניין המבואר כאן הוא שהתפילה צריכה להיות מתוך אמונה, ובעיקר מתוך אמונה בניסים, דהיינו להאמין שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, ועי"ז התפילה היא מתוך אמונה שאכן יכול להיות שינוי, כי השי"ת מחדש את העולם תמיד ובידו לחדש כרצונו, וכשהתפילה היא באופן כזה אזי הוא שלימות התפילה, ואז עולה התפילה ומתקבלת, וע"כ עליית התפילה היא בארץ ישראל ששם מאיר האמונה בניסים, משא"כ במצרים ששם הוא היפך האמונה בניסים, וע"כ קשה להרגיש את האמונה האמיתית בניסים, וע"כ כשרוצים להתפלל באמת צריכים לצאת ממצרים, וכמו שמושה רבינו יצא ממצרים בשביל להתפלל, כפי שמביא רבינו את הפסוק כצאתי את העיר אפרוש את כפי, כי כשאדם במצרים שהוא היפך בחינת האמונה בניסים, אי אפשר לו להתפלל בשלימות.

כפי האמונה בכח התפילה כך יכול לפעול בתפילתו

והנה יסוד העניין הזה שכשאדם מתפלל צריך להאמין בתפילתו שיש לה כח, מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת [בליקוטי הלכות הלכות נחלות הלכה ד אות ג] כי עקר התפלה הוא לתקן פלי השפיע בשלמות, פידוע וכמבאר בהתורה ואתם תהיו לי וכו' (בסימן לד). כי ה' יתברך הפין להטיב ורוצה להשפיע טובו וחסדו תמיד, אך אין יכול להמשיך השפיע כי אם על ידי מעשה התהוותים דיקא, דהיינו על ידי בני ישראל שנתן להם הממשיך על ידי שיתקנו פלי השפיע בשלמות על ידי תפלה בתקונו. ועקר שלמות התפלה הוא על ידי האמונה, כי אמונה בחינת תפלה, כמו שמבאר בפה פעמים. כמו שכתוב: ויהי ידיו אמונה. ותרגומו, פרישן בצלו. והאמונה צריכה להיות שלמה בכל הבחינות ובלא זה אין להתפלה שלמות ואינה נעשית פלי לקבל השפיע, כי עקר הפלי שנגלמת על ידי דבורי התפלה הוא על ידי האמונה השלמה שהיא עקר הפלי לקבל כל טוב, הינו שפמו שצריך שיהיה לו אמונה שלמה בה' יתברך שהוא בורא הכל ומנהיג מושל ומשגיח ובידו לשנות את הטבע כרצונו ולהשפיע כל טוב, כמו כן צריך שיהיה לו אמונה בעצמו להאמין באמונה שלמה שה' יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של כל אהד מישראל אפלו מהגרוע שבגרועים, כי הוא יתברך שומע תפלת כל פה. ויש פה בכל אהד מישראל לפעל בקשתו ברחמים אצלו יתברך אם יתפלל באמת אליו יתברך, כמו שכתוב, קרוב ה' לכל קראיו וכו'. וכל זמן שאין לו אמונה בעצמו שיש גם לו פה להמשיך השפיע בתפלתו עדין אין לו פלי לקבל השפיע, כי אין לו מקום וכלי בלבו לקבל השפיע מאחר שלפי דעתו הוא רחוק מלקבל השפיע ולהמשיך השפיע מאחר שאינו מאמין בעצמו שתפלתו עושה רשם. על

כן עקר התהוות הפלי על ידי התפלה להמשיך ולקבל השפיע ולפעל בקשתו הוא על ידי שלמות האמונה בכל הבחינות. שמאמין בה' יתברך שהוא כל יכול שליט מושל ומנהיג כרצונו והוא חנון ורחום ושומע תפלת כל פה פנ"ל עיין שם עוד אריכות בזה, וייתכן שאכן מקור דבריו הם מהתורה הזאת, כפי שמביא בדבריו את דברי רבינו שהתפילה היא בחינת אמונה וכמו שכתוב ויהי ידיו אמונה.

ויהי ידיו אמונה ותרגומו פרישן בצלו

והנה רבינו מביא על עניין זה את הפסוק ויהי ידיו אמונה שתרגומו פרישן בצלו, והיינו שהיו פרושות בתפילה, והפסוק קורא לזה שידיו היו אמונה, ועל פי הנ"ל מתבאר שזה ממש פשוטו של מקרא שפרש ידיו בתפילה "מתוך אמונה בכח התפילה", ועל כן נקראת כאן התפילה אמונה, ויש להמתיק ולבאר שזה גופא המשמעות של פרישת הידיים [שזה פשוטו של הכוונה בפסוק שהיו ידיו פרושות בתפילה], שאדם פותח את ידיו כביכול לקבל את השפע, שבזה הוא מורה על אמונתו שכוודאי מוכן להיות מושפע לו שפע, ובכח האמונה הזו בעצמה, התפילה מתקבלת [וכן מבואר בספר המידות שפרישת הידיים בתפילה מסוגל לקבלת התפילות, ובאמת בדורות הראשונים היו נוהגים להתפלל הרבה בנשיאת כפים, ובדורות האחרונים לא נהגו בזה בקביעות כל כך, והטעם לזה מבואר בדברי הגאון רבי עקיבא איגר באורח חיים סימן פט בשם הבאר שבע וז"ל שם 'מה שאין אנו מתפללים בפרישת כפים כמו שמצינו במקרא כמה פעמים ובזוה"ק ובפרקי דר"א היינו כיון דעכשיו האומות עושים כן. וכמו שאמרו הו"ל על פסוק לא תקים לך מצבה באר שבע סי' ע"ד, ויעו"ו עוד בצדה לדרך ריש פר' משפטים שכתב ג"כ הדברים הנ"ל, ולהנ"ל מתבאר שעיקר עיין פרישת הידיים הוא להורות על האמונה בכח התפילה, וזה בידינו לעשות גם עכשיו].

הקושי לזכות לאמונה הזאת הוא מהמת הגלות

אמנם באמת יש קושי לזכות לאמונה הזאת בכח התפילה, להאמין שאפשר באמת לשנות דברים ע"י התפילה, וזה מהמת שאנו באמת בגלות מצרים, כי כל הגלויות הם בחינת גלות מצרים, וממילא מהמת תוקף הגלות קשה לזכות לאמונה הזאת, אבל זה גופא דייקא התיקון של עניין זה וכדלעיל, שעל כן נפלה האמונה לגלות, כדי שנתעורר לזה מכה אתערותא דלתתא, ועי"ז האמונה הזו חשובה הרבה יותר, וזה עיקר הבחינה של "כצאת מן העיר" אצלינו, לצאת מהדעת של מצרים שמחלישים את האמונה בכח התפילה לעשות נסים, ולדעת שבאמת יש כח בתפילה לפעול דברים נפלאים, ובאמת גם על זה גופא צריך הרבה להתפלל שנוכה להאמין בכח התפילה וואמנם לפעמים אין התפילה נענית מהמת שזה לא לטובתו וכדו', וצריך להיזהר שלא

להתעקש בתפילה וכמבואר בליקו"מ סי' כ', כי צריך תמיד להשאיר מקום בדעתו שהשי"ת יעשה את הטוב בעיניו, אבל מצד האמונה בכח התפילה, צריך לדעת ולהאמין שיש כח עצום בתפילה לפעולה.

עניין ירידת נוסחאות התפילה לגלות

והנה רבינו מדגיש שדייקא יעקב ובניו ירדו למצרים שהם י"ב נוסחאות התפילה, ויל"ע מהו ההדגשה ש"ב נוסחאות התפילה ירדו למצרים, ועל פי הנ"ל יש לבאר שהכוונה לעניין זה עצמו של האמונה בכח התפילה שזהו בחי' "נוסחאות התפילה" שהכוונה בפשטות לעניין הנוסח והבחינה של כל אחד בתפילתו האישית וכי בפשטות אין הכוונה שיש ממש י"ב נוסחאות לי"ב שבטים שהרי לא מצינו שלכהנים ולויים יש נוסח אחר, אלא בפשטות משמע לכאן דהכוונה שיש לכל אחד "דרך" בתפילה ודבר זה הוא בעיקר בחלק האמונה שבתפילה והחיבור אל התפילה, והחלק הזה של "החיבור המיוחד" שיש לכל אחד לתפילה, כל אחד לפי דרכו ושכטו, זה מה שירד לגלות.

יעקב ובניו ירדו למצרים

ויש להתבונן ולבאר בזה עוד על פי דקדוק לשון רבינו ז"ל שיעקב ובניו שהם נוסחאות התפילה הם דיקא ירדו למצרים, שבאמת כבר מזמן שאמר אברהם במה אדע התחיל הגלות כי מאז התחיל הפגם

בארץ ישראל, ובאמת מלידת יצחק נחשב לשנות הגלות, ויש מקום שכתוב ארבע מאות ושלושים שנה שזהו מברית בית הבתרים כמובא, והיינו כי באמת מעת שאמר אברהם במה אדע נכנסה הגלות לתפילה, אלא שכשבא יעקב ובניו בזה היה כביכול שלימות לתפילה, שנשלמו בחי' נוסחאות התפילה, דהיינו הדרך והחיבור שיש לכל אחד לתפילה, וכזה היה כביכול מעין גאולה לתפילה, אבל מחמת שהשי"ת רצה שיחיה גלות, כי זה מוכרח ונצרך בשביל התיקון וכנ"ל, ע"כ הוכרחו לירד למצרים, כי דייקא מחמת שהיה בהם בחי' שלימות התפילה, הוכרחו לירד למצרים שהיא היפך התפילה, כדי שיחיה מצב של גלות התפילה, וכך הוא בכל דור ודור שמצד אחד הצדיקים מגלים עוצם נפלאות כח התפילה, שבזה כביכול נגאלת התפילה, אבל מצד שני מתחדשים הסתרות חדשות על כל התפילה, כי עד עת ביאת משיח מוכרח שהתפילה תהיה בגלות, וזה גופא עיקר התיקון שלנו להתעורר כפי יכלתנו באתערותא דלתתא להשתדל להוציא את האמונה בכח התפילה מהגלות ויש בזה ג"כ נקודה עצומה של חיווק, שבאמת לא עלינו המלאכה לגמור, ואדרבא אף אין בידינו להוציא את התפילה לגמרי מהגלות, אלא שעלינו לעשות איזה אתערותא דלתתא להוציא את התפילה מהגלות.

מאמר למקורבות ולאלו שבדרך...

לבית ולמשפחה

יהודי! אתה קשור!

רבי נחמן נותן לנו קשר בלתי תלוי במתנה. מתנה שקטה, פנימית. סמויה כזאת, מתיישבת על הלב, מתקבלת על הדעת, נכונה מקדמת דנא, מרגיעה כמו תחבושת קרירה את כל הפצעים השרוטים, את כל המקומות המודלקים. הוא מחזיר אותנו הביתה, פנימה, למקום הזה המחובר שאיבדנו, ששכחנו. רבי נחמן נותן לנו במתנה קשר חדש ועתיק עם השם יתברך.

השכתי על המסרים של הסיפור הזה. על החלקים הצודקים והלא צודקים שלו. בפוליטיקה הפנימית של צמרת הממשל אני פחות בקיאה, וכך גם בנכחי הריגול הדיגיטלי. אבל לגבינו אנו, הציבור החרדי המתואר שם כנתון באיום של הכחדה, יש לי איזו אמירה. נכון, העולם משנה את פניו. נכון, יש הרבה מאוד אנשים שנחשבים חרדים או קרובים לכך במראה ובסגנון שלא היו עד כה, סגנון נפתח ונסחף ומתיידד עם העולם ועם תכניו.

אבל אם להודות על האמת, גם מי שלא מצהיר על עצמו כנסחף – נסחף. כולנו לא נראים כמו הורינו והורינו לא נראים כמו הוריהם. והורי-הורי-הוריהם גם הם לא דומים לאברהם אבינו או לשנים-עשר השבטים.

בפעם הזאת התוכנית שלהם חייבת להצליח. החרדים המודרניים לא מעלים בדעתם עד כמה יתרחקו הילדים שלהם... הבחור בסיפור נופל תחילה ברשת אבל אחר כך מתחיל להתחקות אחרי המפעילים ואוסף עובדות. אין ספק שכוחות הרוע פועלים במרץ, אין ספק שהתוכנית שלהם המאיימת – מתקדמת.

קשה לקרוא את זה. הכל מבוסס עובדות שטח.

המועקה הודרת עמוק, כשבזירות האחרות של הסיפור יש לוחם פצוע ברשות האויב, ומאבק דיגיטלי מתוחכם מלווה את ההתרחשויות עם גופות הללים וצללים אפלים.

עברו לא מעט שעות עד שהתאפסתי מחוויית הקריאה האדרנלינית הזאת, אבל מתישהו, התחלתי לשאת ולתת בתכניה.

מישהו דהף לי ליד ספר מתח שמתרחש בארבע זירות.

בזירה החרדית נחשפת תוכנית-על שמטית ונוראה שעיקרה לעקור את היהדות, והפעם כמתק לשון. מומחים בכירים בעיצוב דעת קהל ניתחו את כל ניסיונות עקירת הדת מכל התקופות והגיעו להבנה, שתמיד ניסו בכוח. לא משנה באיזה סוג של כוח. עקירה בכוח מעוררת תמיד התנגדות, מלחמה, גיוס כוחות פנימיים, וכך המזימה נכשלת.

הם מחליטים ללכת בכפפות של משי. מקימים מכללות, שותלים תכנים, מתערבים בקבוצות חברתיות, משנים לאט אבל בעקביות את הפנים ואת הפנים של שכבות שלמות בציבור החרדי על קצות האצבעות בלי שאף אחד מרגיש.

עם ישראל משנה את פניו כל הזמן. אינה דומה גלות לחברתה ותקופה לזולתה.

אנחנו מופיעים על בימת ההיסטוריה באינספור תפאורות והרגלים, צורות חיים וסגנונות לבוש.

הדור הקודם לא דומה לדור של מיר וברנוביץ והדור הבא שונה מאוד מהדור הקודם.

אז מה, מה זה אומר?

שעל האיומים העכשוויים חלים חוקים אחרים מחוקי הקיום הנצחיים של עם ישראל מאז ומעולם?

שמי ששרד את האינקוויזיציה ואת פרעות שו"ם ות"ח ות"ט לא ישרוד את הטוויטר והאינסטגרם?

ש"עם ישראל היי", ו"נצה ישראל לא ישקר" – הם כבר פגי תוקף?

* * *

חז"ל מלמדים אותנו שיצר הרע הוא השטן, הוא המקטרג, והוא מלאך המוות, ודרשו על כך את התפילה "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו". הוא מסית אותנו לחטוא לפני החטא, והוא בז לנו עמוקות ומוחלטות לאחר החטא.

צריך לזכור את הדיבור המנחה הזה. חז"ל מסבירים לנו שמי שהפיל אותנו לחטא הוא היצר הרע ומו שמסיק את המסקנות הקשות לגבי עומק נפילותינו הוא היצר הרע. ומוי אנחנו האמיתיים? אנחנו האמיתיים הם אלה שבאמצע. מי שבעצם לא רצה לחטוא אבל נפל לחטא בשל כל ההסתות והפיתויים שפעלו עליו, ורוצה להמשיך להיות טוב אבל הולך ונחלש בשל המסקנות העגומות והאיומות שמוציאים עליו...

נכון שכולנו מתפללים על עצמנו ועל ילדינו, על קהלנו ועל כל עם ישראל, שנקפיד על קלה כבחמורה, נישאר נאמנים לשיוך ולמראה, לתכנים ולחלכה על כל תגיהם ודקדוקיהם והפרטים התלויים בהם, אבל אין זאת אומרת שאם מישהו או מישהם כן פושטים צורה אחת ולובשים צורה אחרת, יש לנו סמכות, פנימית או היצונית, להחליט על סילוקם.

אנחנו לא בבית ספר, בסמינר או בישיבה. אנחנו בני אברהם, יצחק ויעקב, בני שרה ורבקה, רחל ולאה – ולנצה נישאר.

אנחנו יהודים לעד. אנחנו לא מהולקים למבלאות שיפוטיות של תעודות על ציונים והליכות. לא באמת.

חז"ל קובעים כי איש אינו רשאי לדון יהודי עד שהוא מגיע למקומו ומאחר שלעולם לא יגיע למקומו – לעולם אל לו לדון את חברו.

התרגלנו להיים של הסתכלות דוגמטית מקובלת כל כך, כאילו היא אמת צרופה. המאמצים שלנו להישמר ולהשתמר גורמים לנו להרחיק חלקים נרחבים מדי בתוכנו, ולהחליט עליהם שהם לא.

* * *

אבל הבעל שם טוב הקדוש אומר, שכל יהודי יקר לקב"ה כמו בן יחיד שנולד להוריו לעת זקנותם.

והתורה הקדושה כותבת: "בין כך ובין כך בני הם".

עם ישראל, שכבר הופיע על בימת ההיסטוריה במראה של דור דעה ושל שפוט השופטים, של אושוויץ ושל פרס ומדי, של גלות עשרת השבטים ושל עליית תלמידי הגר"א, מופיע כעת על הכמה בדמות נוספת.

פתאום בחנות החולצות הישיבתית תלויות בחלון הראווה חולצות בכל צבעי הקשת, מוורודות עזות עד ירוקות בהירות.

כשאני הייתי בסמינר, וזה לא היה בתיבת נה, בוגרות בית יעקב היו גננות או מורות שעבדו לפי הופשות ושעות של בית ספר. היום רובן מתכנתות, אדריכליות, יועצות מס ומאמנות אישיות ובקרום גם אופטיקאיות, רוקחות ומפעילות מכשור רפואי.

הסתבכנו עם הלימודים המקצועיים, עם הדרישות האקדמאיות, עם הבגרויות והתארים ואיום המכללות על הסמינרים, הסתבכנו ללא ספק, אבל גם אופציית המורה או הגננת כבר לא קיימת כמו פעם. רוב הגננות כבר מפעילות צהרונים, וכל המורות מאוימות 'אופק חדש'. גם הן כבר עובדות בצורה הלא אימהית הקשה הזאת של שמונה עד ארבע.

ואמנם הרחובות עדיין נצבעים מפעם לפעם פשקווילים מבעיתים שגורמים גם למי

שהיה רוצה, להירתע או לדחות את החלפת הנזקיה סי 2 שלו למארטפון מאושר. חרדקים ואת מילה מבהילה ומאיימת ומי רוצה את השילוב הדוחה של הזה של הרדים עם הידיקים ומקקים. אם יש מכשיר כזה, עוד משתדלים להחביא ולהסתיר אותו. הם והלילה להוציא אותו מהתיק בחיידרים ובמסיבות כיתה א'. אבל כמה זמן המצב הזה ישרוד?

העולם כבר מזמין מוניות ותורים למשרדים והפניות רפואיות ודפי השבון בנק דרך הפלאפון. עוד מעט ייעלמו גם הארנקים מהכיסים ויהפכו לדיגיטליים וכולם ישלמו לכולם באפליקציות 'ביט'. כמה זמן נוכל להתנגד?

ואם יישארו רק אלפים בודדים נבדלים, ורבים הרבה יותר יישאבו וישתנו?

ואם העולם על תחבולותיו ושטניותו יכיש ויכיש כמו אחיו הקדמוני מגן עדן – האם נצח ישראל לא ישקר? יהפוך הלילה לפג תוקף?

* * *

היה צדיק יסוד עולם, שנאסף לעולמו לפני 211 שנים.

לפני הסתלקותו הוא הבטיח שלא יתרחק. שמשמתו הנצחית עד ביאת משיח והתיקון השלם היא לדאוג לקבץ את נדחי עם ישראל ופזרויו, ולקרב את הנדחים לאביהם שבשמיים.

הוא השאיר אחריו כתבים וספרים, עצות קדושות, הדרכות ותפילות. הוא אמר "רצוני שיהיו לי תלמידים שיעשו תלמידים שיעשו תלמידים".

איש לא ירש את מקומו לאחר הסתלקותו, הוא הבטיח שהאש שלו תבער עד ביאת המשיח, ותיעשה רלוונטית יותר ויותר ככל שהזמן יחלוף.

ובאמת – האש שלו נחיתת רלוונטית יותר ויותר מיום ליום, מרגע לרגע, מאיום לאיום.

אפשר לכתוב עליו ועל בשורתו ימים ושנים מאלף זוויות ולא לסיים, אבל נקודה אחת מהותית עמוקה, התפרסמה בשנים האחרונות כריקוד התונות ידוע:

רבינו שאג בקול גדול: אין שום ייאוש אין שום ייאוש אין שום ייאוש בעולם כלל.

הוא לא רק צעק, הוא גם מוביל לשם.

הוא נותן לנו יד ונותן הדרך שימיה ומלמד אותנו להפוך את הקשר שלנו עם הקב"ה למשהו חי ומוגן. בין אם אתה חילוני מרוחק ובעיקר אם אתה חרדי מנותק. מנותק – לא בחוץ, בחוץ הכל בסדר. אבל בפנים. מנותק לא כי החלטת להיות איכסה הרדק... מנותק כי השטן שהסית אותך לפני, דיבר איתך אחרי, והיווה דעתו בקצרה אך בפסקנות עד כמה כבר אינך.

הצדיקים, כן המיוחדים, האברכים הרציניים, הלמדנים הידועים, הצנועות ללא דופי, המורות בסמינר, הנשים מזיכרון מאיר' – הם כן, אבל את... את הרי מודרנית, תסתכלי איך את נראית. אתה כבר לא אברך, יצאת מהשדה התורני האמיתי, מה לעשות. קריירה של צדיקים וודאי כבר לא תהיה לכם. פשוט תשקיעו בקריירות הלופיות.

רבי נחמן התריע ושב והתריע והסביר וחשף ואמר: הרווח העיקרי של היצר הרע מהעבירות שאתם עושים הוא לא העבירה בעצמה. עליה יש כל כך הרבה לימוד זכות בשמיים, שבקושי נשאר לו משהו ביד... הרווח העיקרי שבו הוא סוחר זאת ירידת הערך הרוחנית שלכם בעיני עצמכם, שאותה גורם לכם החמא.

כל מה שהיצר הרע רוצה הוא שתסכימו איתו, וזה לא הייב להיות מוצהר וגלוי, זה יכול להיות נסתר ומקנן כמו גידול ממאיר וסמוי – שאתם כבר לא.

שתאבדו את הביטחון העצמי היהודי הפנימי שלכם. שתאבדו את ידיעת נוכחותכם. שתתכוונו, שתתביישו, שתהיו אשמים, שלא תעריכו את אינספור המצוות וההישגים הרוחניים שלכם, שתאמינו למי ששופט ומציין ומולול בכם ומרחיק אתכם.

שתחשבו, כמו שאמרה לי מישהו לאחרונה במרירות, ש"המשחק הזה בכלל לא הוגן. אם אתה חוזר בתשובה או חילוני שמתחיל קצת קצת להתקרב, אז כל דבר שאתה לא מקיים עדיין זה ברור, ומה שאתה כן מקיים זה 'וואו', אבל אם אתה חרדי, אז כל מה שאתה מקיים זה ברור, אבל מה שאתה לא זה – 'הי, מה קורה?!'!"

שתאבדו את תחושת החיבור העמוקה שלכם. תישארו כאן כאילו חלק אבל בפנים לא תרגישו שייכים. לא תדעו כמה אתם שווים, תחשבו שבאמת באמת אין לקב"ה

צורך בשכמותכם. הוא מחפש את הצדיקים המדוגמים, גדולי הדור שבהווה, הנדירים המיוחדים והנבדלים שיהיו, כפי הנראה, גדולי הדור שבעתיד, הוא לא מחפש את הפושטים שלובשים חולצות ורודות...

געוואלד!!! צועק רבינו הקדוש רבי נחמן בן פייגא מברסלב, נחל נובע מקור חכמה.

געוואלד יהודי, אל תקשיב, אל תשמע, אל תאמין.

אל תיתן לרעל הנורא הזה להדור אליך. תילחם. תיזכר שהיה כדאי לקב"ה לברוא את העולם כולו ולקיים אותו 6000 אלפים שנה עם כל מה שבו בשביל 'ברוך הוא וברוך שמו' אחד, ועניית אמן אחת שווה בלי סוף יותר מזה.

תיזכר שאתה בן יחיד, תיזכר שבאת לכאן בשליחות ספציפית. תיזכר שמי שאתה, איפה שאתה, ככה בדיוק אתה יכול ועושה נחת רוח עצומה לקב"ה. כל מצווה שאתה מקיים, כל מילה של תפילה, כל אמירה של ברכה, כל כיסוי של צניעות, כל רגע עם ציצית וכיפה, כל רגע של לימוד, כל פירור רוחני מכל סוג – מוערכים בעיניו ולגמרי לגמרי לא מובנים מאליהם. הוא שמה מחרדים לא פחות ממה שהוא שמה מחילונים. הוא שמה מכל היהודים.

רק דבר אחד גורם לקב"ה צער נורא וגורם לך קלקול עמוק.

רק ייאוש.

רק הימנעות. רק בושה שאינה במקומה. רק אמונה לעיניים של המורה המאוכזבת. של המשגיח המזועזע. רק כפירה בקדושת מהותך והתנכרות למי שאתה באמת.

רק זה צורב באמת. רק זה מזיק באמת. את כל היתר ניתן לתקן ואין שום ירידה שאי אפשר לקרוא ממנה לקב"ה ולבקש את עזרתו ולהיענות ולשוב ולהיתקן.

תמיד, בכל מצב, בכל ענין, השם יתברך עמנו ואצלנו, קרוב השם לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת.

ממש פשוטם של מילים.

קרוב. השם. לכל (לא תלוי אריג כגדים או סוג מכשיר סלולארי. פשוט לכל!) קוראיו. לכל. אשר. יקראוהו. באמת.

לכולנו יש אמת. לכולנו יש געגוע. לכולנו יש תקווה.

כולנו רוצים להיות טובים אם רק ישנה דרך. כולנו רוצים עזרה להיגמל מרע ולעשות טוב.

אין יהודי בעולם שלא רוצה. אין גם אחד!

רבי נחמן נותן לנו קשר בלתי תלוי במתנה. מתנה שקמה, פנימית. סמויה כזאת, מתיישבת על הלב, מתקבלת על הדעת, נכונה מקידמת דנא, מרגיעה כמו תחבושת קרירה את כל הפצעים השרוטים, את כל המקומות המודלקים.

הוא מחזיר אותנו הביתה, פנימה פנימה, למקום הזה המחובר שאיכדנו, ששכחנו, שבגדנו בו כולנו כי הורעלנו מאז שנולדנו והתחלנו להתחנך.

רבי נחמן נותן לנו במתנה קשר חדש ועתיק עם השם יתברך.

קשר פנימי, פרטי, אמיתי. קשר אחר לגמרי – מבוסס אמת, נטול הסתרה. שובר בושה, שובר שתיקה, שובר התכווצות ואשמה.

רק תניד לו, הוא משדל אותך, ופתאום אתה בוכה ומאמין ורוצה, רק תניד לו. כל מה שעובר עליך. לא משנה מה. כל התמכרות. פשוט תסביר לו מה אתה אוהב. למה אתה אוהב. למה אתה נמשך. תסביר, תשתף, תפתח את הלב.

אל תפחד – הוא לא צועק בכלל. הוא רק רוצה להקשיב, לזכות לאמון שלך, לדיבור שלך.

הוא רוצה שתכנים אותו שותף בחיים שלך ותשבור את הבדידות הנוראה.

הוא רוצה שתפגוש אותו. הוא מחכה לך מאז שנולדת ונפרדת.

הוא כל כך מתגעגע. הוא כל כך לא כועס. הוא לא היה ולא הווה ולא יהיה מורה בשום ממסד, הקשר ביניכם הוא לא על שום תנאי. הוא 'בין כך ובין כך'!

מה יש בדיבור של הצדיק הזה שנכנס לנפשך ומעיר שם אמונה בת אלפיים שנה מתרדמתה, איך פתאום אתה מזהה בעומק עומק הלב, מעבר לסברות וללוגיקה, שהוא פשוט צודק, זאת האמת הכי בסיסית ואיך

שכחנו אותה ונבהלנו כל כך עד היום – את זה אי אפשר להסביר, זה עמוק מדי.

יש לו כוח לעורר מעילפון. יש לו ניגון מחיה מתים. גם מתים חיים. אפילו מתים חרדים.

הוא מחזיר את הקב"ה לחיים של כולם. גם לאלה שמאמינים שהם כבר לא מאמינים...

הוא נותן לנו משהו ששום התחפכות לא תיקח. משהו שפוגש אותך איפה שאתה, אברך שתורתו אומנתו או מודרני זעיר כיפה. משהו ששייך לך מאז ומקדם, ומי גנב לך אותו מי. מי רימה אותך ככה שרחקת מאבא.

* * *

כשרבי נחמן נותן לי את האמונה שלי בחזרה, אני יודעת שעם ישראל חי וגם יהיה לנצח. אני יודעת ששום שינוי פנים או פנים לא יגמרו אותנו. זה בסך הכל עוד סלמה אחת אחרונה של הגלות המפחידה, אבל היא לא באמת מפחידה. כי מי שנהיה, איפה שנהיה, מתוך כל מה שנעבור, תמיד נוכל לקרוא אליו. והוא תמיד ישמע.

וכשנקרא וניענה נקדש את שמו כמו ששום מלאך ושום שרף ושום צדיק קדמון עוד לא קידשו. ככה מהמקום הזה המרושע, המרושת, הנפול, הירוד והממוסך – עוד אף פעם לא קראו לו ולא ביקשו את עזרתו.

עברנו את פרעה ואת הימלר, נעבור גם את החטאים שבחזן ואת הרעל שבפנים.

מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה, מי שענה ליצחק בנו על גבי המזבח, מי שענה ליעקב אבינו בבית א-ל, מי שגילה למשה רבינו י"ג מידות של רחמים **עבורנו**, מי שענה לכל יהודי ויהודיה לאורך כל ההיסטוריה שלנו זבת הדם, הוא יענה לכל הצדיקים והצדיקות, האברכים והאברכיות, המודרניים והמודרניות, החרדים והחרדיות, הנושרים והנושרות, הנפולים והנפולות, האהובים והאהובות, והוא יגאלנו וישמיענו שנית לעיני כל חי –

הן גאלתי אתכם אחרית כראשית להיות לכם לאלוקים, אני השם אלוקיכם. אלוקי כולכם.

אמן.

בהירות הדעת במשנת ברסלב

שער ברסלב

❖ היחס לצדיקים אחרים ❖

שאלה:

כיצד מתייחסים חסידי ברסלב לצדיקים אחרים שאינם ברסלב, האם לא קיים כלפיהם זלזול וחוסר הערכה?

תשובה:

א) פשוט וברור שחסידי ברסלב אמתיים שהולכים בכל דבר וענין על פי דעתו של מוהר"ן ותלמידו רבי נתן, לא מעלים על דעתם לזלזל או להוריד מערכם של צדיקים אחרים שאינם הולכים בדרכו של מוהר"ן. ואכן חסידי ברסלב בכל הדורות וכן בדורנו ידועים כיהודים שמחפשים אחרי צדיקים אמיתיים מכל חוג ועדה ומכבדים אותם עד מאוד, כי מי כמוהם יודע עד כמה גדולה מעלת הצדיקים וכמה ראוי להתדבק בהם. ואם ישנם כאלו מביני חסידי ברסלב שנכשלים בזה, הרי זה רק משום שבענין זה דעתו של מוהר"ן עוד לא חדרה ללבם ומוחם, ועדיין פועל בהם הטבע האנושי לזלזל בכל מי שאינו מהחוג והעדה שלהם, כמו שרואים תופעה זו אצל אנשים רבים בכל חוג ועדה ללא יוצא מן הכלל.

ראשית, נראה את יחסו של מוהר"ן עצמו לצדיקי דורו. בחיי מוהר"ן אות תקנג מובא כמה שיבחה מוהר"ן את צדיקי דורו וסיפר במעלותיהם, והחדיר בתלמידיו אמונה בכל הצדיקים, וזה לשונו:

'ופעם אחת הפליג במעלת קדושת הרב רבי פינחס זכרוננו לברכה מקארין, ואמר שהיה איזה זמן שהיה הרב רבי פינחס חד בדרא. ופעם אחת אמר 'אשרי העינים שראו את רבי פינחס זכרוננו לברכה'. ופעם אחת שבת אחד מתלמידיו של צדיק אחד בברסלב, ורבנו זכרוננו לברכה לא היה אז בכיתו, וכשחזר לביתו סיפרו לפניו זכרוננו לברכה מענין זה, ושאל אם נהגו בו כבוד כראוי לו (אף על פי שהאיש הזה לא היה מפורסם כל כך בעולם), ואמר אז: לאיש כשר כזה לא יספיק לנהוג בו כל הכבוד שבעולם, ועל זה נאמר ואת יראי ה' יכבד.

ופעם אחת סיפר מקדושת הרב הקדוש מפולנאה, והפליג בשבחו וזכרוננו לברכה, ואמר, אף על פי שספרו 'תולדות יעקב יוסף' וכן שאר ספריו וזכרוננו לברכה, כולם קדושים ונפלאים מאד כידוע ומפורסם, אף על פי כן קדושת מדרגת הרב הקדוש הנ"ל בעצמו היה למעלה הרבה ממה שנראה ומוכן מתוך ספריו הקדושים.

וכן כשראה את הספר הקדוש 'נועם אלימלך' התפלא מאד, ואמר שקדושת מעלת הרב הקדוש רבי אלימלך זכרוננו לברכה נשגבה למעלה למעלה ממה שנראה ומוכן מתוך ספרו הנ"ל. וגם בקדושת אחיו הרב הקדוש רבי זוסיא זכרוננו לברכה הפליג מאד מאד וכו', כידוע אצלנו.

וכן הפליג מאד מאד בקדושת הרב הקדוש רבי מיכל זכר צדיק לברכה, ובקדושת הרב הקדוש רבי אברהם קליסקר זכרוננו לברכה, ובקדושת הרב הקדוש רבי מנחם מנדל זכרוננו לברכה מויטפסק, ובקדושת הרב רבי נחום [מטשרנוביל] זכרוננו לברכה, ובקדושת הרב רבי שלום [מפראזאביטש] זכרוננו לברכה, וכן בקדושת שאר תלמידי המגיד זכרונם לברכה, ובקדושת תלמידי תלמידיו זכרונם לברכה, כגון הרב הקדוש מנסכיו, והרב הקדוש מאליק, והרב המגיד הקדוש מקאזניץ, והרב הקדוש מלאנצט ולובלין, וכן עוד מה שנודע לנו מה שהפליג בקדושת שאר צדיקים עוד כמה וכמה, ועל כל אחד אמר הפלגות ושבחים אחרים, כל אחד לפי בחינתו ומדרגתו. ואין צריך לומר מה שהפליג במעלת קדושת הצדיקים שהם נכדי הבעל שם טוב זכרוננו לברכה, כגון הרב הקדוש רבי איציק מטיטיאב זכרוננו לברכה, והרב הקדוש מסדילקאב, והרב הקדוש רבי ברוך זכרוננו לברכה. ואין כאן מקום לבאר בפרטיות מה ששמעו ממנו זכרוננו לברכה בענין כל צדיק וצדיק מכל הצדיקים הנ"ל, והרוב נשכח מאתנו.

ואת הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל כינה 'הפאר של ישראל', ובעת פטירתו אמר עליו כהספד את התורה שנדפסה בליקוטי

מוהר"ן תניינא סו המדברת על הסתלקות הצדיק שהוא הפאר והחן והיופי של ישראל.¹

ובליקוטי מוהר"ן² מזהיר מוהר"ן מאד לכבד ולהעריך את כל התלמידי חכמים שבדור, ולא להעלות על הדעת לפסול ולמעט בערכו של אחד מהם, וזה לשונו:

'ושאור והמין שבלב האדם, הוא המסית את האדם שיהרהר אחר תלמידי חכמים שבדור, ולומר זה נאה וזה לא נאה, בבחינת (הושע י) 'חלק לכם', לכם הם ע"ב צדיקים שבדור".³

והיינו שהאדם השלם צריך שיהיה לבו שלם עם כל צדיקי הדור, שהרי בכל דור ישנו לא רק צדיק אחד אלא צדיקים רבים, וכל אחד צריך שיהיה לבו שלם עם כל צדיקי הדור, ורק היצר הרע שבלבו של האדם מסית אותו להרהר אחרי תלמידי חכמים שבדור ולפסול את חלקם. וכן הזהיר מוהר"ן את אנשיו⁴ לומר לפני התפילה 'הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים שבדורנו, לכל הצדיקים דייקא, ולא רק לצדיק אחד ולו המופלג ביותר.

וכן התפלל על כך תלמידו רבי נתן⁵:

'אשר זה השאר והחמין שבלב, הוא המסית את האדם להרהר אחר תלמידי חכמים שבדור ולומר זה נאה וזה לא נאה, ועל ידי זה חלק לבנו, ונעלמו מאתנו השבעים ושנים צדיקים שבדורנו, ואין אנו יודעים בבירור אחד מהם. רחם עלינו למענך, ותסיר ותבער ותבטל מאתנו השאור והחמין שבלב, עד שנזכה להאמין בכל הצדיקים ולבלי להרהר

¹ שיחות הר"ן אות רצו.

² תניינא פנ.

³ וראה תיקוני זוהר (ג, ב): 'ובגלותא חלק לב"ם, דאינון ע"ב צדיקים דאינון כגוונא דסנהדרין, ורוא דמלא (ישעיה ל) 'אשרי כל חוכי לוי, ל"ו בחושבנא סליק תלתין ושית, ואינון ל"ו בארעא דישראל, ול"ו לבר מארעא דישראל, ודא איהו חלק לב"ם, ומאן חלק לבם, שאור והמין דאינון ערב רב'.

ובענין מנין הצדיקים שיש בכל דור, ראה עוד לשם שבו ואחלמה הדע"ה ח"ב דרוש ד ענף יח סימן ה שכתב:

'כי הנה מוכרח הוא שיהיו צדיקים בכל דור כשיעור הראוי לכל תיקון ותיקון. וזהו ג"כ מה שאמרו בחולין צב, א כי ישנם בכל דור מ"ה צדיקים. ובסוכה מה, ב וכן בסנהדרין צו, ב אמרו 'לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, והם המסתכלים באספקלריא המאירה, אבל באספקלריא שאינה מאירה הם י"ה אלף. ובתיקונים תיקון כ"א דף נז, א מבואר כי הל"ו שאמרו הם באמת כ' פעמים ל"ו, והוא במספר ע"ב, כי הם ל"ו בארץ ישראל ול"ו בחו"ל. והם כולם נסתרים כי הם במדרגת לב, ועליהם אמרו סנהדרין צט, א 'לבי גליתי לאברי לא גליתי, והוא לאותן הע"ב צדיקים שהם במדרגת לב, והוא 'לבי שגימטריא ע"ב, עיין הגר"א בתיקונים שם. וכל זה שאמרו הנה הוא בבחינת חילוקי מדרגות, כי ישנם כמה מדרגות בצדיקים כנודע וכמבואר במדרש תהילים מזמור יא, וכל אחד מדרגת הצדיקים הם לצורך תיקון בפני עצמו. ועל זה אמרו כי ישנם בכל דור מדרגת צדיקים שהם במספר מ"ה, והוא לצורך התיקון והאור דשם מ"ה. וישנם מדרגת צדיקים שהם במספר ע"ב שהוא גימטריא חסד, והוא לצורך החסד שיתגלה בפומא דאמה. ותמצית הארה מזה מוכרח להיות תמיד, כי בלא זה לא היה אפשר שיתקיים העולם אפילו רגע אחת וכמו שכתוב בזה"ק תרומה קמט ריש עמוד א ושם עוד קסו, ב. וכן ישנם מדרגת צדיקים שהם במספר י"ה אלף, והם לצורך התיקון דמוד הענין שאמרו רז"ל עבודה זרה ג, ב שהקב"ה רוכב על כרוב קל שלו בכל לילה ושט בשמונה עשר אלף עולמות'.

⁴ שיחות הר"ן אות רצו.

⁵ ליקוטי תפילות ח"ב מב.

אחריהם כלל, ולא לעשות שום חילוק ביניהם כלל, רק כולם יהיו נאים ואהובים ויקרים בעינינו מאד מאד'.

(ב) ולא זו בלבד, אלא גם כאשר יש מחלוקת בין צדיקים הנהיר מוהר"ן מאוד שלא להמות את אוזניו לשמוע את דברי המחלוקת שמדבר כל צד על חברו, וכתב⁶: 'כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים, תדע שזה משמיעין אותך תוכחה, על שפגמת בטיפי מוחך וכו'. ובודאי אם לא היה נפגם מוחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים'.

ובליקוטי עצות מובא ענין זה ביתר הרחבה⁷:

'מי שרוצה לחוס על חייו, צריך להתגבר שלא ישמע וישגיח כלל על המריבות שבין הצדיקים השלימים, רק להאמין בכלם, ואדרבא, כששומע המריבות שבין הצדיקים, יקח לעצמו מוסר ויסתכל על עצמו היכן הוא בעולם, כי בזה מוכיחין אותו על שפגם בטיפי מוחו, כי אלו לא נפגם מוחו לא היה שומע המריבות שבין הצדיקים ולא היה נכנס בלבו שום קושיא עליהם כלל, ועיקר המריבה היא רק בשבילו, היינו בשביל זה בעצמו הנזכר לעיל, כדי שיבין ויזכור על ידי המריבה שבין הצדיקים היכן הוא בעולם, שרוצים לגרשו מן החיים האמתיים שהם הצדיקים אמתיים על ידי המריבה הזאת, מחמת שפגם בטיפי מוחו שעליו נאמר: 'כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים'. ומי שהוא כסיל ואינו מבין את זאת באמת, נתרחק על ידי זה ואובד את עולמו. אבל מי שרוצה לחוס על עצמו באמת, אדרבא, על ידי זה דייקא נתעורר ומזכיר את עצמו היכן הוא בעולם, כנזכר לעיל, ומבין שזהו הנסיון שלו וצריך לעמוד בזה הנסיון, שלא ישמע ולא יסתכל על המריבה הזאת, ונתקרב דייקא על ידי זה לצדיקים אמתיים שעל ידי זה עיקר תיקונו לנצח. כי עיקר המריבה שבין הצדיקים הוא בשביל זה דייקא, בשביל נסיון זה שיתרחק המתרחק, כי ראוי לרחקו מחמת שפגם בטיפי מוחו. ואם ירצה לעמוד בנסיון זה, להבין מזה בעצמו גודל פגמו ולא יסתכל על זה, יתקרב על ידי זה דייקא, כי מחמת שפגם כל כך אי אפשר לו להתקרב כי אם על ידי נסיון זה דייקא, והבן. כי באמת השם יתברך הפיץ חסד הוא ורוצה לקרב המרוחקים אף על פי שאין ראויים לקרבם, אבל אין יכולין להתקרב כי אם על ידי נסיון זה'.

ובליקוטי הלכות בכמה מקומות דיבר על כך שצריך להאמין בכל הצדיקים, ורק מי שמייקר ומעריך את כל הצדיקים יזכה למצוא גם את הצדיק שעל ידו יהיה עיקר תיקונו, אבל מי ששומע לדברי המחלוקת והקטגוריא שיש על הצדיקים, מאבד את כח האמונת חכמים שבו, וסופו לחלוק על כל הצדיקים ולא יקבל מהם תועלת. וזה לשונו בהלכות שבת אות ד:

'בעוונותינו הרבים נתבלבל העולם מאד ונתרבה המחלקת בעולם, ונעשה קטגוריא גדולה בין התלמידי חכמים בעצמם, עד שאין האחד יודע האמת לאמתו, מי הוא הצדיק האמתי שיוכל לתקן אותו בשלימות, ומחמת זה מתגברים המתנגדים החולקים לגמרי על כל החסידים והצדיקים שהיה מימות הבעל שם טוב רבן של כל בני הגולה זכר צדיק וקדוש לברכה, כי מתלוצצים ואומרים שהם מאמינים לכל דבריהם של כל החולקים זה על זה, וממילא לא נשאר אצלם גם אחד מהצדיקים שיאמינו בו, כידוע ליצנות זאת בעולם. אבל באמת לא כך

⁶ ליקוטי מוהר"ן ה, ד.

⁷ ערך צדיק אות ה.

המידה, ולא כך יפה, להם וה' יתברך יסלח להם על זה וישיב לבם אל האמת והאמונה. כי אדרבא, אנו צריכין להאמין בכלם, בכל מי שמנהיג ישראל על פי דת תורת משה בכתב ובעל פה על פי הספרים המיוסדים על אדני פז של הגמרא הקדושה מדרשים וספרי הווהה הקדוש וכתבי האר"י ז"ל וכו', **בודאי אנו צריכין להאמין בכלם**, כי רק מכת העוסקים בחכמות הייצוגיות שעוסקים במקרא לבד ופונים עורף מהגמרא הקדושה והם כמו הקראים ממש למי שבקי בהם ובדרכיהם, וכל לימודם הרע ופירושיהם הרעים הם על פי יסודות האפיקורסים המפורסמים כמו אריסטו וחבריו ימה שמם ונמה זכרם, מכתות כאלו ומספריהם צריכין להרחיק בתכלית הריחוק יותר מהרחקת בעלי ראתן וכו', אבל כל הצדיקים והכשרים המתנהגים על פי דברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא וזוהר וכתבי האר"י והבעל שם טוב ותלמידיו זכותם יגן עלינו, בודאי אסור לחלוק על שום אחד מהם, וכמובן בדברי רבינו זכרונם לברכה בהתורה בחוצרות בליקוטי הראשון בסימן ה על פסוק 'אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין', שמי שרוצה לחום על נפשו אסור לו לשמוע כלל המהלקת שבין הצדיקים השלימים רק להאמין בכלם וכו'. אך אף על פי כן הוא צריך לברר לו אחד שיהיה אצלו בבחינת שבת לגמרי להתקרב אליו ביותר וכו', שעל ידו עיקר תיקונו'.

וגם צדיקים שאינם הולכים בדרכו של הבעל שם טוב ואפילו מתנגדים ממש, אין מוהר"ן פוסל אותם הם ושלום, כמובא בספר אבניה ברזל⁸ שמוהר"ן אמר לרבי נתן על המיו הג"ר דוד צבי אב"ד שאריגראד 'חמיק הוא צדיק', וצריך להבין שהכינוי 'צדיק' אצל מוהר"ן אינו דבר של מה בכך כשם שרגילים היום לכנות כל אחד שקצת עובד את ה' בשם צדיק, וגם לא כל למדן וגדול בתורה נחשב ממיילא לצדיק, אלא 'צדיק' הוא אדם מוזכך ונעלה מאוד שזכה לשבר את מידותיו הרעות באמת ולעבוד את ה' בכל כחותיו, ואכן רבי דוד צבי היה אדם קדוש מאוד, כמובא שם שארבעים שנה לא ישן על מיטתו כי היה מתירא מפגם הברית, וכל השבוע לא נטל ידיו לאכילת קבע, והיה מחמיר מאוד בהלכה, והיה עמל בתורה כל ימיו. ולרבי נתן הוקשה על כך קצת כיצד מוהר"ן אומר על המיו שהוא צדיק, והרי הוא מתנגד גדול לחסידות (כמובא שם שהיה בתחילה אצל רבי פנחס מקאריין ואחר כך אצל רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב ולבסוף התרחק משניהם, והיה לו שיעור קבוע בכל יום לדבר כנגד החסידים כדי להתרחק מהם ולהרחיק את בני ביתו מהם), והשיב על כך מוהר"ן: 'מה אתה הושב, הוא יחטוף קצת יותר מכות משאר הצדיקים'. כלומר, וכי כל הצדיקים שהולכים בדרך הבעל שם טוב כולם כבר מושלמים ואין להם מה לתקן? ובודאי אף על פי שיש להם עדיין אי אלו חסרונות, הם כבר בגדר צדיקים, ומה בכך שרבי דוד צבי מתנגד לחסידות, אם כן יש לו עוד נקודה שבה אינו מושלם ויצטרך תיקון גם על זה, אבל אין זה מונע אותו מלהיקרא 'צדיק'.

ג) אכן, יחד עם זה, חסידי ברסלב יודעים ומאמינים שהצדיק שממנו צריך לקבל יותר מכולם הוא מוהר"ן מברסלב ז"ל, כי הוא בגדר צדיק הדור שממנו נמשך עיקר הדרך לזכות לתיקון הנפש בדורות האחרונים, ולכן שמים דגש ועיקר גדול על ההתקשרות למוהר"ן. אולם אין בזה כל סתירה להכרת מעלתם של הצדיקים האחרים, כל אחד ואחד לפי ערכו. וגם אין בזה כל סתירה להתקשרות נפשית ומעשית

עם שאר הצדיקים בדורות קודמים ובדורנו שאינם מתלמידי מוהר"ן, כי ענינו של הצדיק האמת הוא שאינו צדיק פרטי משורש מסויים שעומד בסתירה לצדיק משורש אחר, אלא הוא צדיק כללי ששייך לשורש נשמות ישראל וכולם נכללים בו, וממילא על ידי ההתקשרות אליו באמת ניתן להתקשר גם לכל שאר הצדיקים. ובאמת כל מי שמתקרב באמת לדרכו של מוהר"ן רואה שאין היא סותרת יסודות אחרים שהונחלו לו על ידי רבותיו, אלא אדרבה, מוהר"ן מלמד אותו איך לקיים מה שלמד ולא כל כך הצליח לקיים.

והכלל בזה הוא כמו שכתב רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל⁹ שכל הצדיקים הם בגדר 'רבות בנות עשו חיל', כל אחד ואחד לפי ענינו ומעלתו, ומוהר"ן הוא בבחינת 'זאת עלית על כולנה'. וכל מי שמתקרב לדרכו של מוהר"ן צריך להשריש בעצמו שכל מה שידע על היום על מעלת הצדיקים שהכיר וששמע עליהם, הכל אמת ויציב, ולא נגרע ממעלתם דבר, אלא שמוהר"ן הוא צדיק הדור ששייך לבחינת 'זאת עלית על כולנה', שהוא מושג אחר לגמרי וכמו שכבר נתבאר בהרחבה במאמר 'יחידי הדורות', ובודאי ידיעה זו שיש צדיק מופלג במעלה אין בה כדי להמעיט מערכו של שום צדיק אחר הם ושלום, כי מלכתחילה לא אמור להיות יותר מאשר צדיק אחד כזה פעם בכמה דורות¹⁰.

* * *

שאלה:

האם חסידי ברסלב יכולים לקבל גם מצדיקים אחרים שאינם שייכים לברסלב?

תשובה:

ודאי שכן ואין בכך כל סתירה, ולא רק זה שאפשר להמשיך ולקבל מאחרים כמו שקיבל לפני ההתקרבות, אלא רבים מאלו שזכו להתקרב לדרכו של מוהר"ן מרגישים שעתה הם מבינים יותר טוב את שאר ספרי המוסר שהכירו קודם, וגם מבינים יותר את מעלת צדיקים אחרים שהכירו, ומעריכים אותם יותר. והחסבר בזה הוא שלדרכו של מוהר"ן יש כח לשבור את לב האבן ולפתוח את הלב, וכאשר הלב פתוח הוא יכול ממיילא לקלוט את כל דברי התורה ודברי הצדיקים בצורה טובה יותר.

אולם יחד עם זאת ישנה תופעה מצויה שכאשר אדם מתקרב למוהר"ן יהיו סגנונות מסוימים של מסירת דברי תורה שלא יתקבלו אצלו, למשל, יהיה לו קשה לשמוע תוכחות ממוכיח שמדבר בצורה לא ראויה שגורמת להחלשת השומעים ולא לחיזוקם (ראה ליקוטי מוהר"ן תניינא ח).

⁹ כוכבי אור חכמה ובינה אות כא.

¹⁰ וכמו שכתב רבי יצחק ברייאר ז"ל (יסוד צדיק אות יט) לגבי הצדיקים יחידי הדורות שהם התגלות הארת נשמת משיח: 'אין להאדם להשתדל להיעשות זה הצדיק, ואין לו לחשוב כי כל מי שרוצה ליטול את הכתר הזה נוטל, כי זהו ענין מפורסם של שקר שהובא בליקוטי מוהר"ן, כי אם כל אחד צריך לקבל מזה הצדיק המתגלה אחת בכמה דורות, שזהו ענין של התנוצצות משיח והכנה לגאולה'.

ואף על פי כן מוהר"ן מזהיר לא להשתמש בדעת הגבוהה שמקבלים ממנו בכדי לבזות אחרים שאין להם את הדעת הזו, אלא רק להשתמש בה לעבודת ה', וזה לשונו¹¹:

'ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו, אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם' (דניאל יב), על ידי שנתעורר שכל חדש בעבודת ה' מה שלא היה נודע עד עתה, על ידי זה רבים מישיני אדמת עפר יקיצו, אך אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם, כי צדיקים ילכו בם (הושע יד), שעובדין עם זה השכל את ה' יתברך, ופושעים יכשלו בם, שאינם עובדין בזה את ה' יתברך, רק שעל ידי זה הם מבזין ומחרפין את העולם, על שהם יודעין מזה השכל החדש, והעולם אינם יודעין מזה. וכמו ששמעתי - 'לחרפות ולדראון עולם', היינו לחרף ולבזות העולם, כי אינם משתמשין עם זה השכל החדש רק לבזות ולחרף העולם, על ידי שהם יודעים מזה והעולם הם ריקים וחסרים מזה'.

מתחדשים \\\ חדשות המקורבים

חיים גולד במתנה כפולה: 2 סינגלים חדשים - "זינג מיט מיר", וביצוע חדש לניגון הבעל שם טוב

האמן והיוצר חיים גולד מגיש שני סינגלים חדשים - "זינג מיט מיר" לחן חדש ומקורי שלו, לצד ביצוע מחודש ושובה לב של "ניגון הבעל שם טוב". את "זינג מיט מיר" מבצע חיים באידיש כמו הרבה משיריו, שיר שחובה להקשיב לו ופשוט לזרום איתו.

הביצוע המחודש של "ניגון הבעל שם טוב" מוגש לכבוד היארצייט של נכדו של הבעש"ט הלא הוא רבנו נחמן מברסלב זיע"א שחל בי"ח תשרי.

בשני השירים הופקד על ההפקה המוזיקלית היוצאת מן הכלל יענקי כהן המוכשר, שעמף הכל בצלילים נפלאים ועדכניים.

ניתן לשמוע את שני השירים בקו המקורבים בשלוחה: 82.

קו 'זניכי הישיבות - ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכןסיים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאר תודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאר תודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים:

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' תורה הליכה עם	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות-ברסלב, בשלוחה: 72

איך חוזרים מאומן? || קובץ שאלות נפוצות לאחר הנסיעה לרבינו

הרב ארז משה דורון שליט"א

שאלה: איך חוזרים מחווייה כל כך חזקה ומרגשת לתוך היומיום והשגרה ומה עושים כדי להמשיך את התוכנות לעבודה?

חוויה חזקה ומרגשת היא מטבעה מוגבלת ואמורה לתת כוח לחיים, ולא דווקא להמשיך באותה עוצמה לאורך זמן. כמו התונה או שמחה אחרת. כמו הזרה בתשובה. כמו מפגש מרומם עם חברים קרובים, כמו ארוחה טובה.

כמו כל חוויה מרוממת, הדברים הטובים משאירים בנו רושם, אך גם הרושם הזה באופן טבעי מטשטש עם הזמן ועלול גם להיעלם. הדברים שנגעו בנו ורוממו אותנו צריכים, כמו נבט קטן, השקיה ומיפוח יומי ושמירה מפני רוחות ומזיקים רעים.

עצה טובה לשמור ולגדל את המתנה שקיבלנו בשעת התרוממות הרוח וההתרגשות, היא לקבל על עצמנו קבלות קטנות וריאליות. דווקא דברים קטנים, "נקודות", כמו שרבינו קורא לזה בתורה רפ"ב, יש להם כוח גדול, כמו התוכנה העצומה של רבי עקיבא על כוח טיפות המים שמכות בסלע ובסופו של דבר שוחקות אותו.

חשוב למצוא לעצמי את ה"תפריט" שמתאים לי, שנעים לי, שלא יעמים ולא ילחיץ אותי ושאינו אוכל לעמוד בו בשמחה.

למשל: כל יום זמן קצר של התבודדות. המש או עשר דקות. אם מתחשק אפשר להוסיף אבל אין מטרה דווקא שיהיה הרבה. המטרה היא שיהיה לפי מידתי ושישמח אותי.

זה לא חייב להיות כל יום באותו זמן, אבל זה יכול להקל על קניית ההרגל למצוא לזה זמן קבוע ונוה, כגון בבוקר לפני הכל, בהפסקת צהרים לפני או אחרי האוכל, בערב לפני השינה וכדומה.

וכמו כן למצוא לעצמי ספר מספרי רבינו או רבי נתן שגם בו אוכל ללמוד כל יום קצת. זה יכול להיות "משיבת נפש" - קובץ בענייני התחזקות מדברי רבינו ורבי נתן, "השתפכות הנפש" - קובץ בענייני התבודדות מדברי רבינו ורבי נתן, "ספר המידות", "שיחות הר"ן", "עלים לתרופה" של רבי נתן או כל ספר אחר.

כדאי לקבוע מידי פעם, אולי פעם בשבוע, ללכת לשמוע שיעורי מתורת רבינו שמהזק ומעודד אותי, או ללמוד משהו מספרי רבינו יחד עם מישהו שהדברים מדברים גם אליו, אולי אפילו מישהו ממשותפי הנסיעה לאומן שהיה לי חיבור אליו.

שאלה: איך מהכרים שמיים וארץ?

תשובה: רבינו מלמד בתורה כ"ב שלחבר שמיים וארץ ואת עצמנו אל הצדיקים הקדושים, זה על ידי מצוות מעשיות, על ידי עשייה. עשית חסד,

נתנה ועזרה לזולת, הפצת תורה ואמונה, לימוד תורה, תפילה ואמירת תהילים. כל דבר מעשי, ממשי, שמתגלה בפועל המציאות של העולם הזה.

רבינו שאף מאד להחזיר באנשיו את הגישה המעשית לחיים, את ביטוי התוכנות והרגשות הגבוהים במציאות ממשית יום יומית.

הנה הם דבריו הקדושים בעניין זה (שיחות הר"ן אות י"ט):

"ואמר: נכפתי מאד להמשיך את העולם אל עשייה שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמוד כך וכך בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר: שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלום רחמנא לצלן רחמנא לשזוכי, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיוכלה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמוד בכל יום ויום כך וכך יהיה איך שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

וכל עקר מונחתו וחפצו היה תמיד רק לעובדות ועשיות של קדושה בלי שום חכמות כלל, רק שנעמק תמיד בעשיות של קדושה בפשיטות דהינו להרבות בלמוד התורה ולעשות מצוות הרבה בכל יום ולהרבות בתפלה ותחנונים תמיד והכל בפשיטות בלי שום חכמות. והזהיר מאד להיות בשמחה תמיד והרבה מאד לדבר עמנו מזה מענין שמחה כמבאר בספרים הקדושים, אך יותר מזה הרבה לדבר עמנו בעל פה והזהיר מאד בכמה אזוהרות כמה וכמה פעמים להיות אך שמח תמיד".

יש כמובן עצות מעשיות שרבינו נותן; מהיאת כפיים, ניונים וריקודים, שיחת חברים, בדיחות והשתטמות (בלי לפגוע בזולת כמובן) ולימוד זכות על עצמנו בראיית כל הטוב שעשינו וזכינו בעולם הזה.

שאלה: איך מתמודדים עם הנפילה ותחושת הריחוק שפוגשת אותנו לעיתים בשחזורים מאומן?

תשובה: רבינו מלמד שיש הכרח בירידה לפני כל עליה חדשה. לפני הכל צריך לא להיבהל מזה ולא לפרש את זה כאילו מרחיקים אותי משמיים ולא רוצים אותי, כאילו כל העניין הזה בעצם לא בשבילי וכי. הירידה נועדה להתנתקות מנאוה וזיחהות הדעת ולקנות ענווה אמיתית, תחושת הריחוק היא מכהן נאמנות, האם אנחנו רוצים את האמת ואת קרבת הצדיקים בכל מקרה, לא משנה מה נרגיש, או שאנחנו רוצים את הקדושה רק בתנאי שזה יהיה מלווה בהרגשת תענוג רוחני ו"אורות".

רבינו מלמד דבר גדול בעניין הזה: הרגשות הקשים שאנחנו עוברים אינם בשליטתנו. הם כמו גלים שבאים והולכים, לוקחים אותנו כל פעם למקום אחר. מה שכן בשליטתנו זה איך להתייחס לרגשות האלה. אם אנחנו זוכרים שזה רק הרגשה ולא המציאות - נעבור את הגלים ונמשיך הלאה במסע אל הקודש. אם נזדהה עם הרגשות הקשים וניתן להם להחליש את האמונה שלנו, אם נסיק מהם מסקנות של ויתור ויאוש - טעינו. אפילו אם אני מרגיש "השם לא רוצה אותי", אני תמיד מאמין ויודע: השם אוהב אותי תמיד, יהיה מה שיהיה, מה שאני מרגיש זה רק ניסיון, זה לא האמת, ואני לא אוותר על קרבת השם ועבודתו לעולם, יהיה מה שיהיה, יעבור עלי מה שיעבור. עם אמונה שהשם לצידינו ואוהב אותנו, רוצה בנו ושמח במעשינו, נעבור את הגלים ונגיע בעזרתו יתברך לחוף חדש של אמונה ושמחה ותקווה. הגלים ישטפו וילכו לדרכם, ואנחנו נמשיך לעשות את שלנו בלי להיבהל וכלי להתבלבל. ובכל חוף מבטחים חדש שאליו נגיע נהיה כבר ענוים יותר, מאמינים יותר, נאמנים יותר ודבוקים יותר בקדושה.

שאלה: מה זה בדיוק התקשרות לצדיקים ואיך מעמיקים אותה?

תשובה: התקשרות לצדיקים זה אהבה. רבינו אומר שמי שמקרב אותך לה' אתה אוהב אותו. מי שאוהב אותך אתה אוהב אותו. וכשאוהבים רוצים לשמח את מי שאוהבים, רוצים לעשות את מה שהוא מבקש.

גם כאן אנחנו חוזרים בפשטות לקיום עצות רבינו: ללמוד זכות, להתבודד, ללמוד את הספרים של רבינו ורבי נתן.

וכשאוהבים את רבינו, וכשרוצים להעמיק ולחזק את האהבה הזאת, עושים מה שהוא מבקש ומה שהוא מבקש זה לקרב את עם ישראל אל השם יתברך.

אם הכרתי מישהו שקירב אותי אל השם יתברך, שנתן לי אמת ואמונה ותקווה ושמחה, אני באופן טבעי רוצה לספר על זה לכולם.

ואלו היו דבריו האחרונים עלי אדמות של רבי נתן, התלמיד הגדול: תפיצו את האור והדעת של רבינו, תנו לעוד יהודים להכיר את המתנות הקדושות של רבינו.

ורבינו כותב בתורה כ"ב, שעל ידי שעוורים לצדיק להפיץ דעתו, אז זוכים להתקרב אליו יותר יותר.